

ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΑ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ

Εὐαγγέλιον τῆς Κυριακῆς τῆς Σαμαρείτιδος.

(Ἰωάν. 4, 1—42).

«Εγώ εἰμι ὁ λαλῶν σοι».

Ὅπου ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς φανερὰ ὁμιλεῖ περὶ ἑαυτοῦ, ὡς περὶ τοῦ ἀληθοῦς Μεσσίου. — Μακάριοι ὅσοι ποτίζονται τὰ ἀθάνατα νάματα τῆς ἀεννάου πηγῆς τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ.

Δόξα, τιμὴ καὶ κράτος εἰς τὸν ἐν οὐρανοῖς Θεὸν καὶ Πατέρα ἡμῶν ! Ἡ ἄπειρος αὐτοῦ ἀγάπη πρὸς ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους τὸν ἔκαμε, ὥστε νὰ λάβῃ μορφὴν καὶ σῶμα ἀνθρώπου, νὰ συναναστραφῇ μὲ ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους, ὡς ἄνθρωπος, καὶ νὰ ὑποφέρῃ ὅλας τὰς στερήσεις τοῦ ἐπὶ γῆς βίου, χάριν τῆς ἰδικῆς μας σωτηρίας, εὐτυχίας καὶ μακαριότητος. Καὶ τὴν ἀληθεῖαν ταύτην τρανῶς μαρτυρεῖ πρὸς τοὺς ἄλλοις τὸ σήμερον ἀναγινωσκόμενον ἱερὸν Εὐαγγέλιον. Ὅταν λάβω κατὰ νοῦν ἀπὸ τὸ ἐν μέρος τὰς μεγάλας καὶ ὑψηλὰς ἀληθείας, τὰς ὁποίας διαλαμβάνει τὸ σήμερον ἀναγινωσκόμενον Εὐαγγέλιον τοῦ ἀποστόλου καὶ εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου, καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος τὴν ἀπλότητα καὶ ἀγαθότητα, μὲ τὴν ὁποίαν ἀποκαλύπτει τὰς ἀληθείας ταύτας εἰς μίαν ἀμαρτωλὸν γυναῖκα, τὴν Σαμαρείτιδα, ὁ ἀναρχος καὶ ἀτελεύτητος καὶ μονογενὴς υἱὸς τοῦ οὐρανίου Πατρός, ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς, τότε ἐν ἀνέκφραστον αἶσθημα ἱερᾶς εὐγνωμοσύνης καὶ κατανύξεως κυριεύει τὴν ψυχὴν μου. Ὅταν δὲ πάλιν ἀναγινώσκω μετὰ προσοχῆς τὴν λαμπρὰν καὶ ζωηροτάτην διήγησιν τοῦ ἱεροῦ εὐαγγελιστοῦ, μὲ τὰς χαρακτηριστικωτάτας λεπτομερείας τῆς, τότε μοὶ φαίνεται ὅτι παρίσταμαι εἰς τὸ καὶ μέχρι σήμερον σωζόμενον φρέαρ τοῦ Ἰακώβ, εἰς τὴν κοιλάδα τῆς Συχεμ, καὶ ἀκροῶμαι τὸν θεσπέσιον μεταξὺ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ Σα-
ΙΗ΄.

μαρείτιδος διάλογον. Εἰς τὴν συνομιλίαν δὲ ταύτην βλέπω νὰ διαλάμπωσιν ὡς ἀνεκτίμητοι ἀδάμαντες πολλαὶ καὶ μεγάλαι ἀλήθειαι, αἱ ὁποῖαι ἦσαν ἄγνωστοι εἰς τὸν πρὸ Χριστοῦ κόσμον, καὶ αἱ ὁποῖαι ὅμως ἐχρησίμευσαν ἐφεξῆς ὡς φωτεινοὶ λύχνοι ἐν τῇ ἱστορικῇ προόδῳ καὶ ἀναπτύξει τῶν λαῶν, τῶν κοινωνιῶν καὶ τῶν ἀτόμων. Καὶ τοιαῦται ὁμολογουμένως εἶνε μάλιστα αἱ ἐξῆς ἀλήθειαι: ἦτοι ἡ **περὶ τῆς ἀληθινῆς λατρείας τοῦ Θεοῦ**, περὶ τοῦ ὅτι δηλαδὴ ὁ Θεὸς, ὡς πνεῦμα, ζητεῖ παρ' ἡμῶν τῶν ἀνθρώπων τὴν ἐσωτερικὴν κυρίως λατρείαν καὶ τὴν πρόθυμον εἰς αὐτὸν ὑπακοὴν τοῦ νοῦ καὶ τῆς καρδίας μας: **Ἡ ἀλήθεια περὶ τοῦ ὅτι ὁ Χριστὸς εἶνε ὁ ἀληθινὸς καὶ πραγματικὸς Μεσσίας καὶ Σωτὴρ τοῦ ἀνθρώπινου γένους. Ἡ ἀλήθεια περὶ τοῦ ὅτι ὅλοι οἱ λαοὶ εἰσιν ἀδελφοὶ πρὸς ἀλλήλους** καὶ πᾶς φανατισμὸς καὶ ἔχθρα πρέπει νὰ ἐκλείψῃ μεταξὺ αὐτῶν. καὶ, τέλος, ἡ ἀλήθεια περὶ τοῦ ὅτι ὅπως **τὰς κρυφίας προσευχὰς καὶ δεήσεις μας**, τοιουτοτρόπως καὶ τὰς κρυφίας πράξεις τοῦ καθενὸς ἐξ ἡμῶν γνωρίζει καὶ παρακολουθεῖ τὸ ἄγρυπνον ὄμμα τοῦ δικαιοκρίτου Θεοῦ. Τὰς ἀληθείας ταύτας βλέπει σαφῶς πᾶς ὅστις μετὰ προσοχῆς ἀκούει τὴν εὐαγγελικὴν διήγησιν. Ἡμεῖς θὰ κάμωμεν σύντομον περίληψιν τῆς διηγήσεως ταύτης, καὶ θὰ ὑποδείξωμεν τὰ ἐξ αὐτῆς πρακτικὰ διὰ τὸν καθημερινὸν βίον μας συμπεράσματα.

Πλησίον τῆς σημερινῆς Νεαπόλεως τῆς Σαμαρείας, τῆς ἀρχαίας Συγχέμ, πρὸς τὸ ἀνατολικὸν ἄκρον τῆς δροσερᾶς καὶ καταφύτου κοιλάδος αὐτῆς, μεταξὺ τῶν ἱστορικῶν ὁρέων Γεβὰλ καὶ Γαριζεῖν κεῖται καὶ σήμερον ἀκόμη βαθὺ φρέαρ (πηγάδιον), τὸ ὁποῖον κατὰ τὴν παράδοσιν εἶχε κτίσει ὁ Ἰακώβ. Ἐπάνω εἰς τὸ χεῖλος τοῦ φρέατος τούτου, ἐπὶ τῶν πετρῶν αὐτοῦ ἐκάθητο μίαν μεσημβρίαν ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς. Μετέβαινεν ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας, ὅπου ὁ φθόνος τῶν Φαρισαίων ἐδίωκεν αὐτὸν, εἰς τὴν Γαλιλαίαν. Ἀφοῦ περιεπάτησε πεζὸς μετὰ τῶν μαθητῶν τὸν ἀπὸ τῆς αὐγῆς τῆς ἡμέρας ἐκείνης μέχρι τῆς μεσημβρίας τὸν δύσκολον, ἀνώμαλον καὶ πετρώδη ἐκείνον δρόμον, ἦτο πλέον κατάκοπος καὶ διψασμένος. Οἱ μαθηταὶ τοῦ ἀφῆκαν αὐτὸν μόνον, καὶ μετέβησαν ἵνα ἀγοράσωσι τρόφιμα ἐκ τῆς

πόλεως· Καὶ ἐνῶ εὐρίσκετο μόνος εἰς τὸ ἱστορικὸν καὶ πλήρες ἀναμνήσεων μέρος ἐκεῖνο, ἔρχεται μὲ μίαν στάμνον εἰς τὸν ὦμον γυνὴ ἐκ τῆς Σαμαρείας ἵνα ἀνασύρῃ νερό. Ὡς ἐκ τῶν ὑστέρων ἐφάνη, Θεοῦ πρόνοια καὶ οἰκονομία ἔφερεν αὐτὴν ἐκεῖ. * Ἄν καὶ ἦτο Σαμαρεῖτις, δηλαδὴ ἀλλόθρησκος, ἐν τούτοις ὁ Χριστὸς δὲν περιεφρόνησεν αὐτὴν, ἀλλ' ἐζήτησε νὰ τὴν ἐπαναφέρῃ εἰς τὸν δρόμον τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς σωτηρίας. Καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ὁ οὐράνιος Διδάσκαλος λαμβάνει ἀφορμὴν ἐκ τῶν ἀπλουστέρων πραγμάτων καὶ ἀναβιβάζει τὸν νοῦν αὐτῆς εἰς τὰ θεῖα καὶ ὑψηλά!

Εἰς τὴν παρατήρησιν τῆς Σαμαρείτιδος, πῶς αὐτὸς, ἂν καὶ Ἑβραῖος τὸ θρήσκευμα, ζητεῖ νερό ἵνα πῖῃ παρ' αὐτῆς, ἡ ὁποία εἶνε Σαμαρεῖτις, ὁ Χριστὸς ἀπαντᾷ, ὅτι ἂν αὕτη ἐγνώριζε ποῖος εἶνε ἐκεῖνος, ὅστις ἐζήτησε παρ' αὐτῆς νὰ πῖῃ, αὕτη πρώτη θὰ ἔσπευδε νὰ ζητήσῃ παρ' αὐτοῦ «**ὕδωρ ζῶν, πηγὴν ὕδατος ἀλλομένου εἰς ζῶν αἰῶνιον**», ἥτοι τὴν χάριν τοῦ παναγίου Πνεύματος. «**Εἰ ἤδεις, λέγει, τὴν δωρεὰν τοῦ Θεοῦ, καὶ τίς ἐστὶν ὁ λέγων σοι, δός μοι πιεῖν, οὐ ἂν ἤτησας αὐτὸν καὶ ἔδωκεν ἄνδ' οἱ ὕδωρ ζῶν**». Εἰς τὴν παράκλησιν τῆς Σαμαρείτιδος, ὅπως τῇ δώσῃ τὸ «ζῶν ὕδωρ», ὁ Χριστὸς ἀπαντᾷ λέγων, ὅτι πρέπει νὰ φωνάξῃ πρότερον τὸν ἄνδρα τῆς, μολοντί ἐγίνωσκειν, ὅτι δὲν εἶχεν ἄνδρα, ἀλλ' ὅτι εἶχεν ἀλλάξῃ ἕως τότε πέντε ἄνδρας. Καὶ τοῦτο, ἵνα ἀφ' ἐνὸς μὲν δείξῃ εἰς αὐτὴν, ὅτι γινώσκει, ὡς προφήτης, ὅλα τὰ κρυπτὰ, ἀφ' ἐτέρου δὲ διδάξῃ αὐτὴν, ὅτι ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ζητεῖ χάριν καὶ δωρεὰν παρὰ τοῦ Θεοῦ, καὶ μάλιστα τὴν χάριν τοῦ παναγίου Πνεύματος, χρεωστεῖ νὰ καθαρίσῃ πρότερον τὸν ἑαυτὸν τοῦ ἀπὸ πάσης ἁμαρτίας. Εἰς τὴν ἐρώτησιν τῆς Σαμαρείτιδος—ποῖον μέρος εἶνε καταλληλότερον διὰ τὴν προσευχὴν, ἡ Ἱερουσαλὴμ, ὡς ἔλεγον οἱ Ἑβραῖοι, ἢ τὸ ἀπέναντι ὑψούμενον ἱερὸν ὄρος Γαριζεῖν, ὡς ἰσχυρίζοντο οἱ Σαμαρεῖται, ὁ Χριστὸς διδάσκει αὐτὴν, ὅτι «**πνεῦμα ὁ Θεός, καὶ τοὺς προσκυνοῦντας αὐτὸν ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ δεῖ προσκυνεῖν**», καὶ προλέγει, ὅτι θὰ ἔλθῃ καιρὸς, κατὰ τὸν ὁποῖον ὄχι μόνον ἡ Ἱερουσαλὴμ, οὐδὲ μόνον τὸ ὄρος Γαριζεῖν θὰ εἶνε ὁ κατάλληλος τῆς προσευχῆς τόπος, ἀλλὰ πᾶσα γωνία γῆς καὶ πᾶς τόπος, ἀρκεῖ μόνον ἡ προσευ-

χὴ νὰ γίνηται «ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ». Καὶ ὅτε ἡ Σαμαρεῖτις, δεικνύουσα τὴν ἣν εἶχεν ἐλπίδα περὶ Μεσσίου, εἶπεν, ὅτι, ὅταν ἔλθῃ ὁ Μεσσίας, ὁ λεγόμενος Χριστὸς, ἐκεῖνος βέβαια θὰ μᾶς ἐξηγήσῃ ὅλα ταῦτα, τότε ἤκουσε μὲ ἔκπληξιν καὶ ταραχὴν μεγάλην τὸν Ἰησοῦν νὰ εἴπῃ εἰς αὐτὴν τοὺς βαρυσημάντους ἐκείνους λόγους : » Ἐγὼ, ὁ ὁποῖός σοι ὁμιλῶ, εἶμαι ὁ Χριστός. « Ἐγὼ εἰμι ὁ λαλῶν σοι » ! Ὅποῖος θεσπέσιος καὶ παρήγορος λόγος δι' ὁλόκληρον τὴν ἀνθρωπότητα ! Καὶ ὁποῖα δύνამις, ἀπλότης, χάρις καὶ πεποίθησις χαρακτηρίζουσι τὴν περὶ ἑαυτοῦ ὁμολογίαν ταύτην τοῦ Χριστοῦ ! Διὰ τοῦτο καὶ βλέπομεν, ὅτι ἡ μὲν Σαμαρεῖτις συγκινεῖται μεγάλως, ἀφήνει τὴν στάμνον αὐτῆς καὶ τρέχει νὰ ἀναγγείλῃ τὸ πρᾶγμα εἰς τοὺς συμπατριώτας αὐτῆς, οἱ δὲ συμπατριῶται αὐτῆς Σαμαρεῖται πιστεύουσιν ἐπίσης καὶ παρακαλοῦσι τὸν Χριστὸν νὰ μείνῃ ἐκεῖ δύο ἡμέρας. Εἶνε δὲ γνωστὸν ἐξ ἄλλου, ὅτι ἐκ τῶν πρώτων βαπτισθέντων μετὰ τὴν Ἀνάστασιν τοῦ Χριστοῦ ἦσαν καὶ οἱ Σαμαρεῖται, περὶ δὲ τῆς Σαμαρείτιδος γνωρίζομεν, ὅτι αὐτὴ εἶνε ἡ μάρτυς τοῦ Χριστοῦ Φωτεινῇ. Ἐξ ὅλων δὲ τούτων συμπεραίνομεν ἡμεῖς ἀκόμη καὶ τὰ ἀκόλουθα :

α'] Ὅτι ὁ ἀληθὴς χριστιανὸς πρέπει νὰ εἶνε ἀπηλλαγμένος τοῦ φανατισμοῦ καὶ τοῦ φυλετικοῦ μίσους πρὸς τὰ ἄλλα ἔθνη.

β'] Ὅτι ἀφοῦ ὁ φθόνος καὶ τὰ ἄλλα πάθη τῶν Ἰουδαίων ἀπομακρύνουσι τὸν Χριστὸν ἀπ' αὐτῶν, ἡ δὲ εἰλικρίνεια καὶ ἡ ἀπλότης τῶν Σαμαρειτῶν φέρουσιν αὐτὸν πλησίον των, χρεωστοῦμεν καὶ ἡμεῖς νὰ εἴμεθα εἰλικρινεῖς, ἀπηλλαγμένοι ἀπὸ πάθη, καὶ περιποιητικοὶ εἰς τοὺς λειτουργοὺς καὶ ἱερεῖς τοῦ Θεοῦ : Καὶ,

γ'] Ὅτι χρεωστοῦμεν νὰ μιμηθῶμεν τὴν μετάνοιαν καὶ τὸν ὑπὲρ Χριστοῦ ζῆλον τῆς Σαμαρείτιδος, ἡ ὁποία ἀπὸ ἀμαρτωλοῦ γυναικὸς ἔγεινε μάρτυς τοῦ Χριστοῦ. **Γένοιτο !**

12 Μαΐου 1902.

(Ἐκ τῆς συντάξεως τῆς « Ἐκκλ. Ἀληθείας »)